

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000882

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ластовець Олексій Ігорович

2. Oleksii Lastovets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7505-7691

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Менеджмент

Дата захисту: 15-05-2026

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12689

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12

Тема дисертації:

1. Системний підхід до організації роботи трейдерів енергоносіїв в Україні.
2. Systemic approach to the organization of the work of energy traders in Ukraine.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню наукового завдання, що полягає в теоретичному обґрунтуванні і розробці методичних підходів стосовно удосконалення системного підходу до організації роботи трейдерів енергоносіїв в Україні. У вступі обґрунтовано актуальність дисертаційної роботи, сформульовано мету, завдання, предмет, об'єкт і методи дослідження, викладено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, окреслено особистий внесок здобувача, наведено дані про апробацію результатів дослідження і публікації. У першому розділі «Теоретичне підґрунтя організації роботи трейдерів енергоносіїв в Україні» було проведено поглиблений критичний аналіз сучасної наукової думки щодо сучасного стану організації роботи трейдерів енергоносіїв. Даний аналіз показав, що це питання на сьогоднішній день висвітлено в недостатній мірі. В рамках такого роду аналізу встановлено, що ринок електричної енергії має принципові відмінності функціонування, в порівнянні з іншими енергетичними

ринками, через неможливість накопичення та зберігання електроенергії, а також необхідності постійного балансування обсягів її виробництва й споживання. Зосереджено увагу на необхідності реформування енергетичного сектору України на шляху інтеграції до ЄС та розвитку альтернативних джерел енергії. На підставі існуючого практичного досвіду, досліджено недоліки функціонування ринку електроенергії в Україні в останні роки. З'ясовано недоліки в роботі Національного енергетичного регулятора та намагання держави зберегти вплив у ціновому регулюванні тарифів, що негативним чином відображається на результатах роботи енергогенеруючих компаній. У другому розділі «Методичні основи організації роботи трейдерів енергоносіїв в Україні» доведено, що енергетичний ринок України є складною та динамічною системою, яка охоплює різні види енергоносіїв та включає різноманітних учасників. Зокрема, специфіка енергетичного ринку України на регіональному рівні (західний, південний, східний, центральний (включаючи м. Київ) та північний регіони) демонструють особливості діяльності енергетичного ринку України. Проаналізовано прогнозований паливно-енергетичний баланс України згідно базового та песимістичного сценаріїв, які були покладені в основу формування стратегічних напрямів розвитку секторів енергетики країни, згідно яких паливно-енергетичний баланс України на 2015- 2030 рр. зберігав свою стабільність, адже прибуткова частина переважає над витратною частиною. Але після повномасштабного вторгнення та окупації територій України росією відбулося скорочення електроенергетичних підприємств України. У третьому розділі «Напрями удосконалення застосування системного підходу до організації роботи трейдерів енергоносіїв» сформовано інноваційну модель забезпечення організації роботи трейдерів енергоносіїв, яка передбачає застосування методу функціонального моделювання IDEFO, та орієнтована на впорядкування змісту і системної етапності реалізації заходів щодо налагодження трейдерської діяльності на сучасному енергетичному ринку. Через побудову контекстної діаграми моделі IDEFO, уможливлено забезпечення формалізованого представлення сукупності операційних, аналітичних і координаційних процедур, пов'язаних з виходом на ринок, станом портфелю енергоносіїв, управлінням ціновими ризиками і взаємодією з інфраструктурними операторами. В рамках третього розділу нашого дисертаційного дослідження, було сформовано соціально-економічний механізм організації роботи трейдерів енергоносіїв, який орієнтований на синхронізацію соціальних та економічних інтересів усіх учасників трейдингового процесу і усунення дисбалансів між професійною компетентністю персоналу та ресурсним забезпеченням діяльності через комплексне застосування матеріальних і нематеріальних стимулів, що уможливорює формування стійкої мотиваційної основи їх поведінки на високовольтному ринку енергоносіїв. Обґрунтовано методологічний підхід до оцінювання ефективності зазначеного механізму, який базується на системному врахуванні експертно-нормативних імовірнісних оцінок та передбачає поетапне узагальнення результатів формалізованого аналізу застосування ключових методів впливу прямого і непрямого характеру. Запропонована методологія передбачає побудову логічних матриць згортки для окремих груп методів, визначення їх відносного внеску у результативність організації роботи трейдерів, виокремлення зон узгодженості та конфліктності впливів, що посилює можливості цільового комбінування інструментів мотивації, навчання, організації праці та матеріального забезпечення. Розроблений соціально-економічний механізм організації діяльності трейдерів енергоносіїв, що спрямований на узгодження соціальних і економічних інтересів учасників ринку та подолання дисбалансу між професійною компетентністю персоналу і ресурсним забезпеченням.

2. The dissertation is devoted to solving a scientific problem that consists in the theoretical substantiation and development of methodological approaches to improving the systemic approach to organizing the work of energy traders in Ukraine. In the introduction, the relevance of the dissertation is substantiated, the goal, objectives, subject, object, and research methods are formulated, the scientific novelty and practical significance of the obtained results are presented, the personal contribution of the applicant is outlined, and data on the approbation of research results and publications are provided. In the first chapter, "Theoretical foundations of organizing the work of energy traders in Ukraine," an in-depth critical analysis of modern scientific thought regarding the current state of organizing the work of energy traders was carried out. This analysis showed that this issue is currently insufficiently covered. Within the framework of such analysis, it was established that the electricity market has fundamental differences in functioning compared to other energy markets, due to the impossibility of

accumulating and storing electricity, as well as the need for constant balancing of its production and consumption volumes. Attention is focused on the need to reform the energy sector of Ukraine on the path to integration into the EU and the development of alternative energy sources. Based on existing practical experience, the shortcomings of the functioning of the electricity market in Ukraine in recent years have been studied. The shortcomings in the work of the National Energy Regulator and the attempts of the state to maintain influence in the price regulation of tariffs, which negatively affects the performance of energy-generating companies, have been identified. In the second chapter, "Methodological foundations of organizing the work of energy traders in Ukraine," it is proved that the energy market of Ukraine is a complex and dynamic system that covers various types of energy resources and includes diverse participants. In particular, the specifics of the energy market of Ukraine at the regional level (western, southern, eastern, central (including the city of Kyiv), and northern regions) demonstrate the peculiarities of the functioning of the energy market of Ukraine. The projected fuel and energy balance of Ukraine according to the baseline and pessimistic scenarios, which were used as the basis for forming strategic directions for the development of the country's energy sectors, has been analyzed, according to which the fuel and energy balance of Ukraine for 2015–2030 maintained its stability, since the revenue part prevailed over the expenditure part. However, after the full-scale invasion and occupation of the territories of Ukraine by Russia, there was a reduction in the electricity enterprises of Ukraine. In the third chapter, "Directions for improving the application of a systemic approach to organizing the work of energy traders," an innovative model for ensuring the organization of the work of energy traders has been formed, which involves the application of the IDEF0 functional modeling method and is aimed at structuring the content and systemic staging of the implementation of measures to establish trading activities in the modern energy market. Through the construction of a context diagram of the IDEF0 model, it is possible to ensure a formalized representation of the set of operational, analytical, and coordination procedures related to market entry, the state of the energy resources portfolio, price risk management, and interaction with infrastructure operators. Within the framework of the third chapter of our dissertation research, a socio-economic mechanism for organizing the work of energy traders was formed, which is aimed at synchronizing the social and economic interests of all participants in the trading process and eliminating imbalances between the professional competence of personnel and the resource provision of activities through the comprehensive application of material and non-material incentives, which makes it possible to form a stable motivational basis for their behavior in the highly volatile energy market. A methodological approach to evaluating the effectiveness of this mechanism has been substantiated, which is based on the systematic consideration of expert-normative probabilistic assessments and involves the step-by-step generalization of the results of a formalized analysis of the application of key methods of direct and indirect influence. The proposed methodology involves the construction of logical convolution matrices for individual groups of methods, determining their relative contribution to the effectiveness of organizing the work of traders, identifying zones of consistency and conflict of influences, which enhances the possibilities of targeted combination of motivation, training, labor organization, and material support instruments.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U102512, 0124U002900, 0123U104471

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Perevozova I., Orlova O., Perevozov H., Lastovets O. Strengthening the financial condition of enterprises of the fuel and energy complex of Ukraine on the basis of management consulting. Part of the Methods of

improving the economy, tourism and management: collective monograph / Andrushchak I., Chudovets V., Rechun O. etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2023. 603 p.

- Гринів П. М., Дубовицький І. С., Ластовець О. І. Аспекти управління фінансовим станом підприємств ПЕК України на основі маркетингового підходу. Частина монографії. Маркетинг у підприємстві, біржовій діяльності та торгівлі в smartсуспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри : колективна монографія / За наук. ред. І. В. Перезової. Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. 869 с.
- Перезова І. В., Шепель Т. В., Гринів П. М., Ластовець О. І. Теоретико методичні підходи до розроблення енергетичної політики в частині постачання і розподілу природного газу. Тарифоутворення в системі газопостачання: науково-практичні підходи до удосконалення: колективна монографія [електронне видання] / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Т. Гораль. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024. 315 с.
- Перезова І. В., Гринів П.М., Дубовицький І. С., Храбатин А. В., Ластовець О. І. Вплив російського вторгнення в Україну на енергетичну безпеку ЄС. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 34/2022, 2022. с. 19-29.
- Перезова, І. В., & Ластовець, О. І. Трейдинг енергоносіїв: світовий та вітчизняний досвід. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості», (2(26), 2022. 26–35.
- Перезова, І. В., & Ластовець, О. І. Інституційний підхід при лібералізації ринків енергоносіїв. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості», (1(27), 2023. 42–50.
- Перезова, І., Гринів, П., Ластовець О.І. Формалізація алгоритму системного аналізу управління газовидобувним Приазовський економічний вісник, Випуск 4 (36), 2023. 57-62.
- Перезова, І. В., & Ластовець, О. І. Енергетичний ландшафт України: тенденції та наслідки. Економічний простір, (193), Дніпро: УДУНТ, 2024 с. 157-162.
- Ластовець, О. І. Системний підхід до декомпозиції енерготрейдингу. Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»): журнал. № 5(5) 2024. С. 435-444.
- Перезова, І. В., Устенко, А. О., & Ластовець, О. І. Співпраця підприємств ІТ сфери з енергопідприємствами: управління спільними проектами для зміцнення конкурентоспроможності . Академічні візії, (38). 2024. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14933012>

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102512, 0124U002900, 0123U104471

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Устенко Андрій Олександрович

2. Andrii O. Ustenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8677-4781

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перевозова Ірина Володимирівна

2. Iryna Perevozova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3878-802X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кошовий Богдан-Петро Олегович

2. Bohdan-Petro O. Koshovyi

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8550-0028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Львівський університет бізнесу та права"

Код за ЄДРПОУ: 32408165

Місцезнаходження: вул. Кульпарківська, Львів, 79021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлова Олена Миколаївна

2. Olena M. Pavlova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8696-5641

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрусів Уляна Ярославівна

2. Uliana Y. Andrusiv

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1793-0936

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полянська Алла Степанівна

2. Alla S. Polyanska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

